

PROTOKOLL / PÖYTÄKIRJA

fra møtet i norsk-finsk reingjerdekommissjon / *suomalais-norjalaisen poroaitakomission kokouksesta*

Sted / Paikka: Oslo

Dato / Pvm: 18.10.2024

Kommisjonsmedlemmer til stede / Läsnä komission jäsenet:

Morten Floor	Landbruks- og matdepartementet / <i>Norjan maatalous- ja elintarvikeministeriö</i>
Johan Ingvald Hætta	Landbruksdirektoratet / <i>Norjan maatalouden keskusvirasto</i>
Berit Marie Eira	Norske reindriftsamers landsforbund / <i>Norjan poroelinkeinoa harjoittavien saamelaisten valtakunnallinen liitto (Teams)</i>
Hannu Linjakumpu	Yksikön päällikkö, Lapin ELY-keskus / <i>Enhetschef, Lapplands NTM-central</i>
Anne Ollila	Toiminnanjohtaja, Paliskuntain yhdistys / <i>Daglig leder, Reinbeitedistriktenes forening.</i>
Kirsi Huhtamäki	Rikoskomisario, Lapin poliisilaitos / <i>Kriminalkommissarie Polisinrättningen i Lapland *</i> <i>(Teams)</i>

Sekretariat / Sihteeristö:

Johanna Isaksen	Landbruksdirektoratet / <i>Norjan maatalouden keskusvirasto</i>
Kristian Sarre	Landbruksdirektoratet / <i>Norjan maatalouden keskusvirasto</i>
Kari Henttunen	Reinbeitedistriktenes forening / <i>Paliskuntain yhdistys</i>

Tolker / Tulkitt:

Pia Vinkki
Leila Väänänen

**Oversetterens anmerkning: De finske organisasjonene og myndighetene er omtalt med det offisielle svenske navnet dersom et slikt finnes. / Kääntäjän huomautus: Niistä suomalaisista järjestöistä ja viranomaisista, joilla on virallinen ruotsinkielinen nimi, käytetään tätä nimeä.*

189/24 Åpning av møtet / Kokouksen avaaminen

Møteleder åpnet møtet og ønsket kommisjonens medlemmer, tolkene og øvrige møtedeltakere velkommen til møtet, hos Landbruks- og matdepartementet i Oslo.

Arbeidsbeskrivelse for gjennomføring av møter i Norsk-finsk reingjerdekomisjon (sak 187/24) er språklig kvalitetssikret slik som vedtatt i forrige møte. Arbeidsbeskrivelsen gjelder slik den foreligger. Ved behov for justeringer, vil den nye kommisjonen ta det opp til behandling.

Kokouksen puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti komission jäsenet, tulkit ja muut kokouksen osanottajat tervetulleiksi maatalous- ja elintarvikeministeriössä järjestettävään kokoukseen Oslossa.

Suomalais-norjalaisen poroaitakomission kokousten järjestämisen toimintatapa (asia 187/24) Asiakirjan kielellinen laatu on varmistettu edellisessä kokouksessa päätetyn mukaisesti. Toimintatapa on voimassa sellaisenaan. Uusi komissio ottaa sen käsiteltäväksi, jos muutoksiin on tarvetta.

**190/24 Godkjenning av innkallelse og dagorden /
Kokouskutsun ja esityslistan hyväksyminen**

Innkallingen ble godkjent. Dagsorden ble gjennomgått og godkjent. Alle tidligere møteprotokoller er signert.

Kokouskutsu hyväksyttiin. Esityslista käytiin läpi ja hyväksyttiin. Kaikki aikaisemmat kokouspöytäkirjat on allekirjoitettu.

**191/24 Orientering om aktuelle nyheter i reindriften i Norge og Finland /
Porotalouden ajankohtaiskatsaukset Suomesta ja Norjasta****Finland**

- Lovarbeid – revisjon av reindriftslov pågår
 - Sentralt tema - regelverket om reintall, øvre tillatt reintall. Det pågår for tiden et lovgivningsarbeid for å inkludere distriktenes forvaltnings- og bruksplaner i Reindriftsloven.
 - Reinbeitedistriktene skal selv ha en rekke midler/tiltak tilgjengelig. Disse skal benyttes for å kunne spare og ivareta beiteområder.
 - Finland er fortsatt under det høyeste tillatt reintall, reduksjon av reintall i seg selv er ikke hovedformålet, men ivaretagelse av arealer og forebygging av overbelastning av beiteområdene.
 - Paliskuntain yhdistys har blant annet foreslått endringer i stemmerett på møter til reinbeitedistriktene. Ønske om å kunne bruke stemmerett ihht det reelle antall rein reieneieren har.
 - Tidsplan: Arbeidsgruppe jobber ut året, departementet skal slutføre arbeidet neste år.
- Spareprogram lansert av regjeringen. I statsforvaltningen spares det på rekrutteringer, reiser og møter.
Budsjettåret 2025 ser ok ut, men midler for 2026 er det mer uvisshet om.

- Regional forvaltningsreform- 15 NMT sentraler blir til 10 Livskraftssentraler og det etableres et nasjonalt styrt Bevilgnings- og kontrollorgan. Planlagt oppstart 2026.
 - Statens rolle i nasjonale grensegjerdesaker er under drøftelse/vurdering. NTM-sentral Lapland har en sentral rolle her som statens representant.
 - Paliskuntain yhdistys fortsetter det praktiske arbeid, herunder ledelse av reingjerdearbeid, og mottar bevilgninger fra staten til dette arbeidet.
- Sametingsvalget (Saamelaiskäräjät) ble grunnet en klage arrangert på nytt i sommer. Lovrevisjonsarbeidet (saamelaiskäräjälaki) om Sametinget er igangsatt igjen på det finske parlamentet.
- Sannhets- og forsoningskommisjonens arbeid pågår, ulike høringer gjennomført.
- Reindriften
 - Matproduksjon og lokal matproduksjon sentralt, reineierens evne til å klare å se og leve med naturen er viktige kunnskaper som verdsettes av nasjonale myndighetene.
 - Landbruk og reindrift har lite konflikter per nå.
 - Kjøtt salg har vært problematisk i høst, mange sier at det er nesten ingenting å selge. En betydelig nedgang i salg og prisen har gått ned cirka 1 euro pr. kg. De mest sentrale årsakene er økning av de generelle levekostnadene og dermed forbrukernes valg av billigere mat, tørr sommer i nordområdene, samt vanskelig forhold i fjor vinter.
- Rovvilt
 - Elg, bjørn og gaupe bestandene øker og er snart uutholdelige.
 - Det er blitt opprettet en krisegruppe for rovvilt.
 - Bestandsspesifikk jakt er forbudt, men mulig blir det gjort noen endringer på EU-nivå som gir en tillatelse for jakt av blant annet ulv. Dette forutsetter endringer i Bern-konvensjonen.
- Erstatningsordninga – er det andre tiltak for å kompensere tapene
 - Effektivisere å vokte rein – som krever mer økonomisk støtte. Reindriften gjør allerede alt dem kan innenfor egne midler og ressurser.

Norge

- Lovarbeid – revisjon av reindriftsloven
 - Tre hovedtemaer som er gjenstand for revisjon – erstatningsbestemmelser, interne forhold i reindrift og tilgjengeliggjøre jordskifteretten for reindriften interne forhold.
 - Gode prosesser både med Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL) og Sametinget, alle er omforent med forslagene som ble sendt til høring 1.juli.
 - Tidsplanen videre – høringsfristen var 1.oktober, startet dialogen igjen. Mål om å få ferdigstilt Proposisjon til våren 2025.
 - Reindriften ønsker at reindriftsloven skulle gi en bedre beskyttelse av reindriftsarealene, men arealer er ikke et tema for denne lovrevisjonen.
- Oppfølging av Fosen-dommen
 - Orientert om tidligere.
 - I tillegg til den økonomiske kompensasjonen var forutsetninger om tilleggsarealer helt avgjørende for at reindriften godtok meklingsløsningen.
 - Staten jobber med å finne tilleggsarealer, krevende prosess.
 - Nibio har levert en utredning hvor det er blitt utredet 12 ulike områder. Ett område peker seg ut, sør for Røros. Regjeringen har bestemt å gå videre med denne anbefalingen, men endelig beslutning er ikke blitt fattet.

- Nærmere om området: Avstand fra Fosen cirka 15-16 mil, plass til 10-12 000 rein, ligger utenfor det samiske reinbeiteområdet og utenfor området til villreinstamme, egnet for vinterbeite.
- Den videre prosessen i praksis:
Det legges opp til en planprosess. Området må reguleres for reindrift, og det må gis konsesjon for at reindriften kan benytte området.
Det er mange grunneiere i området – må inn i forhandlingene og gi en kompensasjon. Målet er å komme til enighet.
Det må tilrettelegges og reguleres inn en del infrastruktur – samlingsgjerde, boliger til reineierne mv.
- Kraft- og industriløft i Finnmark
 - Gjelder utbygging av kraftlinjer, og utbygging av vindkraftparker.
 - Regjeringen har mål om å bygge mer energi på grunn av manglende nettkapasitet og anstrengt kraftsituasjon som er til hinder for vekst og utvikling i Finnmark.
 - Det ble lagt til rette for en samordnet konsesjonsbehandling av nett- og kraftproduksjonsanlegg i Finnmark med en felles frist til å melde ifra om prosjekter jf. regjeringens føringer.
 - 26 planer ble meldt inn, 11 vindkraftprosjekter og 4 planer om kraftledninger er med videre til neste steg i konsesjonsbehandlingen. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har varslet om at kun fåtall av disse vil bli realisert.
 - Planene er sent på høring for å be om innspill fra alle som blir berørt – prosjekter i 6 ulike kommuner. Høringsfrist 1.februar 2025. Ønske om å få innspill på hvilke temaer som må utredes nærmere i hvert enkelt prosjekt og tilbakemelding om mangler i den foreløpige konsekvensbeskrivelsen i meldingen og planprogrammet.
 - Reindrift opplever press på arealene, utbyggingspress og manglende ressurser til å følge opp prosesser. Press på konsultasjoner og konsekvensutredninger, tidkrevende og vanskelige saker.
 - NRL rådgivningstjeneste i arealsaker melder om det samme, selv om tjenesten har fått økte ressurser gjennom reindriftsavtalen.
 - Landbruksdirektoratet gir høringsuttalelser i disse sakene. Veileder reindriften ved behov, men har ikke noen rolle i konsultasjoner.

Suomi

- *Lakityöskentelyssä päivitetään uutta poronhoitolakia.*
 - *Keskeistä työssä on porolukua ja suurinta sallittua poromäärää koskeva sääntely. Parhaillaan on käynnissä lainsaadantöhanke paliskuntakohtaisten hoito- ja käyttösuunnitelmien viemisestä Poronhoitolakiin.*
 - *Paliskunnilla tulee olla itsellään välineitä/toimenpiteitä käytettävissään. Niitä hyödynnetään laidunalueiden säästämiseksi ja ylläpitämiseksi.*
 - *Suomi on edelleen suurimman sallitun poroluvun alapuolella. Porojen määrän vähentäminen ei ole päätavoite, vaan alueiden ylläpito ja laidunalueiden ylikuormittumisen ennaltaehkäisy.*
 - *Paliskuntain yhdistys on muun muassa ehdottanut muutoksia paliskuntien kokousten äänioikeuksiin. Toiveena on saada käyttää äänioikeutta poronomistajan todellisen poromäärän/poroluvun mukaisesti.*
 - *Aikataulu: Työryhmä toimii vuoden loppuun, ja ministeriö saattaa työn loppuun ensi vuoden aikana.*

- *Hallitus on käynnistänyt säästöohjelman. Valtionhallinnossa säästetään rekrytoinneissa, matkoissa ja kokouksissa. Budjettivuosi 2025 näyttää ihan hyvältä, mutta vuoden 2026 määrärahoista tiedetään vähemmän.*
- *Aluehallintouudistuksessa 15 ELY-keskusta muuttuu kymmeneksi Elinvoimakseksi ja perustetaan kansallisesti ohjattu Lupa- ja valvontavirasto. Suunniteltu aloitus on vuonna 2026.*
 - *Valtion edustajan roolia valtakunnan poroesteita-asioissa harkitaan/arvioidaan. Lapin ELY-keskus on tässä keskeisessä osassa edustamassa valtiota.*
 - *Paliskuntain yhdistys jatkaa käytännön työtä, kuten poroesteitatyön johtamista, johon se saa määrärahoja valtiolta.*
- *Saamelaiskäräjävaalit järjestettiin kesällä uudelleen valituksen seurauksena. Suomen eduskunta on käynnistänyt uudelleen työn saamelaiskäräjälain uudistamiseksi.*
- *Työ totuus- ja sovintokomissiossa jatkuu, ja sen yhteydessä on järjestetty useita lausuntokierroksia.*
- *Porotalous*
 - *Ruokatuotanto ja sen paikallinen tuotanto keskeistä; kansalliset viranomaiset arvostavat poronomaistajien kykyä selviytyä ja luontoyhteyttä tärkeinä taitoina.*
 - *Konflikteja maa- ja porotalouden välillä on nykyisin vähän.*
 - *Lihanmyynti on syksyllä ollut ongelmallista, ja monet sanovat, ettei myytävää ole juuri ollut. Myynti on vähentynyt merkittävästi ja hinta on laskenut noin euron per kilo. Keskeisimpiä syitä ovat yleisesti kohonneet elinkustannukset, minkä seurauksena kuluttajat valitsevat edullisempaa ruokaa, sekä pohjoisten alueiden kuiva kesä ja viime talven vaikeat olosuhteet.*
- *Pedot*
 - *Hirvi-, karhu- ja ilveskannat kasvavat ja ovat pian kestäättömän suuria.*
 - *Petoriistalle on asetettu kriisiryhmä.*
 - *Kantaperusteinen metsästys on kielletty, mutta EU-tasolla saatetaan tehdä joitain muutoksia muun muassa sudenmetsästyksen sallimiseksi. Tämä edellyttää muutoksia Bernin yleissopimukseen.*
- *Löytyisikö korvausjärjestelmää, jossa olisi muita toimia menetysten korvaamiseksi.*
 - *Porojen paimentamisen tehostaminen vaatii taloudellista tukea. Porotaloudessa tehdään jo nyt kaikki mahdollinen omien varojen ja resurssien puitteissa.*

Norja

- *Lakityöskentelyssä päivitetään uutta poronhoitolakia.*
 - *Uudistettavana on kolme pääteemaa: lain sisältämät korvausmääräykset, maanjakotuomioistuimen käyttö porotalouden sisäisissä suhteissa sekä sisäiset suhteet yleisesti.*
 - *Prosessit sujuneet hyvin niin Norjan poroelinkeinoa harjoittavien saamelaisten valtakunnallisen liiton (NRL) kuin saamelaiskäräjien kanssa. Kaikki tukivat esityksiä, jotka lähetettiin lausuntokierrokselle 1. heinäkuuta.*
 - *Jatkoaikataulu: Lausuntokierros päättyi 1. lokakuuta, vuoropuhelu käynnistyi uudelleen. Hallituksen esityksen odotetaan valmistuvan keväällä 2025.*
 - *Porotaloudessa toivotaan, että porotalouslailla suojeltaisiin poronhoitoalueita paremmin, mutta alueet eivät ole tämän lakiuudistuksen aiheena.*

• Fosenin tuomion seuranta

- *Katsaus on annettu aiemmin.*
- *Edellytykset lisäalueista olivat taloudellisten korvausten lisäksi ratkaisevia sille, että porotaloudessa hyväksyttiin sovintoratkaisu.*
- *Valtio etsii lisäalueita, mikä on vaativaa.*
- *Nibion toimittamassa selvityksessä on kartoitettu 12 aluetta. Yksi niistä erottuu muista, ja se sijaitsee Rørosin eteläpuolella. Hallitus on päättänyt jatkaa tämän suosituksen arvioimista, mutta lopullista päätöstä ei ole tehty.*
- *Lähemmin alueesta: Matkaa Foseniin noin 150-160 kilometriä, tilaa 10 000-12 000 porolle. Alue on saamelaisen poronhoito- ja tunturipeurakannan alueen ulkopuolella, ja se soveltuu talvilaitumeksi.*
- *Jatkoprosessi käytännössä:*
Avataan kaavoitusprosessi. Alue on kaavoitettava porotaloudelle ja sille on myönnettävä toimilupa hyödyntää aluetta.
Alueella on paljon maanomistajia, eli on käynnistettävä neuvottelut ja myönnettävä korvauksia. Tavoitteena on saavuttaa yksimielisyys.
On rakennettava jonkun verran infrastruktuuria, kuten poroaitoja, poronhoitajien asuntoja jne., ja sitä on säädeltävä.
- *Finnmarkin voimatuotannon ja teollisuuden kasvattaminen*
 - *Koskee voimalinjojen ja tuulivoimapuistojen rakentamista.*
 - *Hallituksen tavoitteena on mahdollistaa enemmän energiantuotantoa, sillä puutteellinen verkkokapasiteetti sekä haastava sähköntuotantotilanne estävät Finnmarkin (alueen/läänin) kasvua ja kehitystä.*
 - *Finnmarkissa sijaitsevien verkko- ja voimantuotantolaitosten yhtenäistetty toimilupakäsittely mahdollistettiin, ja laitoksilla on yhteinen määräaika hankkeista ilmoittamiselle hallituksen linjausten mukaisesti.*
 - *Suunnitelmia ilmoitettiin 26 kappaletta, joista yksitoistatuulivoimahanketta ja neljä voimalinjasuunnitelmaa on edennyt toimilupakäsittelyssä seuraavaan vaiheeseen. Norjan vesistö- ja energiavirasto (NVE) on ilmoittanut, että näistä vain muutama toteutuu.*
 - *Suunnitelmat on toimitettu lausuntokierrokselle, jolla pyydetään kaikkien asianosaisten palautteita, koska hankkeita on suunniteltu kuuden eri kunnan alueelle. Lausuntokierros päättyy 1. helmikuuta 2025. Toiveena on saada ajatuksia siitä, mitä teemoja on selvitettävä lähemmin kussakin hankkeessa sekä palautetta puutteista selonteon ja suunnitteluohjelman alustavissa vaikutusten kuvauksissa.*
 - *Porotaloudessa koetaan alueisiin kohdistuvia paineita ja laajennuspaineita, eikä sillä ole riittävästi resursseja prosessien noudattamiseen. Paineita on myös konsultaatioiden ja vaikutusten arviointien suhteen; ne vievät aikaa, ja käsiteltävät asiat ovat vaikeita.*
 - *Norjan poroelinkeinoa harjoittavien saamelaisten valtakunnallinen liitto NRL (Norske reindriftsamers landsforbund) ilmoittaa samaa, vaikka onkin saanut lisäresursseja porotaloussopimuksen kautta.*
 - *Norjan maatalouden keskusvirasto on näissä asioissa lausunto-osapuoli. Se neuvoo porotaloutta tarvittaessa, mutta sillä ei ole roolia konsultoinneissa.*

Vedtak: Kommisjonen tar orienteringene til etterretning.

Päätös: Komissio merkitsee katsaukset tiedoksi.

192/24 Grensekryssinger / Rajanylitykset**a) Status siden siste møte, samt tiltak / Tilanne- ja toimenpidekatsaus edellisen kokouksen jälkeen****Finland**

- Totalt 19 meldinger om grensekryssinger – norsk rein i Finland.
- Gjelder fra slutten av november til midten av mai.
- Estimat, basert på meldinger, over 1000 rein. I realiteten antakelig langt flere. Klarer ikke å telle alle rein grunnet værforholdene, terrenget og ressursene. I tillegg krysser en del rein grensen flere ganger.
- Norsk rein har forårsaket ekstra arbeid for reinbeitedistriktene nesten daglig. Det har også blitt organisert skillinger grunnet sammenblanding av finske og norske rein. Rein er returnert tilbake til Norge. Det rapporteres at det er problematisk at norske rein forlates altfor tett på grensen, noe som gjør det lett å krysse grensen på nytt igjen. Rein er kommet over på grunn av ødelagte gjerder, for lave gjerder eller grunder som ikke er stengt.
- Agrolog Anne Forsell gjennomførte en skadebefaring i to ulike steder i Utsjok (Angeli) 11.juni. Det ble konstatert skade på lavmatter. Fra norsk myndighet deltok Kristian Sarre.
- Erstatningskravet ble sendt til Norge i august, finsk departement fikk samtidig orientering om dette.
 - Erstatningskravet er totalt cirka 20 000 euro. Cirka 8 000 euro gjelder erstatning for skade på lavmatter, resten gjelder i all hovedsak for arbeidstimer og reiseutgifter.
- Fra Norge kom det en melding om grensekryssing i juli
 - Tana kommune, 10-50 finske rein i Norge
 - Leder i reinbeitedistriktet Ari-Heikki Aikio fikk melding om dette.
 - Situasjonen er vel ordnet siden ikke hørt noe i ettertid.
- Skademeldingsskjema oppdatert, ny kontaktperson i Norge. Også Finland har fått en ny kontaktperson i Lapland politi. Dette er meldt til Norge.
- Samarbeid har fungert bra sammenholdt med tidligere år. Finland takket for et godt samarbeid.

Norge

- Veldig bra at responstid og samarbeid er bra.
- Erstatningskravet er mottatt og er under saksbehandling.

Generelt**Kommentar fra Norge**

Når man fremforhandlet en ny konvensjon var det en intensjon om at staten skal betale for de kravene som kommer fra det andre riktet. Samtidig var det et viktig poeng å kunne benytte regressadgangen dersom vilkårene for dette var oppfylt. Dessverre ble denne regressbestemmelsen utformet slik at kravet må stilles rett til reieneieren, og ikke til for eksempel siida eller reinbeitedistrikt som hadde vært enklere i praksis.

Denne regelen betyr i praksis at man må ha en god dokumentasjon for å kunne være helt sikker på at kravet rettes mot den rette reieneieren. Dette innebærer videre at man må ha merkekunnskap av norsk rein slik at eier kan identifiseres.

Norge ønsker nå å effektivisere oppfølgingen, og ønsker å sende merkekyndige personer til situasjoner hvor rein samles inn i gjerdet slik at eierskapet kan avdekkes. Norge tenker at en **ettere oppfølging kan virke motiverende for å hindre grensekryssinger.**

Kommisjonen ber sekretariatene å utarbeide en plan for kommende grensekryssinger i situasjoner hvor det gjennomføres inngjerding og/eller skilling. Formålet med dette er at norske myndighetene kan delta i disse i kommende vintersesong. Dette er nødvendig for å kunne ha god nok grunnlag til å vurdere om regressadgangen kan benyttes.

Kommentarer fra Finland:

Finland er enig med Norge, og er med på å tilrettelegge for at det er mulig å identifisere reieneieren. Finland er også klar til å endre dette ved noteveksling hvis nødvendig.

Kommentar til dette: Dette er ikke mulig fordi Norge har lovfestet regressadgangen med likelydende ordlyd som i konvensjonen, noe som innebærer at også selve konvensjonen må endres.

Suomi

- *Kaikkiaan ilmoituksia norjalaisten porojen rajanylityksistä Suomeen on tullut 19.*
- *Ilmoitukset koskevat aikaa marraskuun lopusta toukokuun puoliväliin.*
- *Ilmoitusten perusteella arvioidaan 1 000 poron ylittäneen rajan. Todellisuudessa kuitenkin kyseessä lieene paljon useampi.*
Kaikkia poroja ei sääolosuhteiden, maaston ja resurssien vuoksi onnistuta laskemaan. Lisäksi osa poroista ylittää rajan useampaan kertaan.
- *Norjan porot ovat aiheuttaneet paliskunnille lisätöitä lähes päivittäin. Suomalaisten ja norjalaisten porojen sekoittumisen vuoksi on myös järjestetty erotuksia.*
Porot on palautettu Norjaan. On raportoitu olevan ongelmallista, että norjalaiset porot jätetään aivan liian lähelle rajaa, minkä seurauksena niiden on helppo ylittää se uudelleen. Syynä porojen rajanylityksille ovat rikkoutuneet tai liian matalat aidat tai sulkematta jääneet portit ja veräjät.
- *Agrologi Anne Forsell toteutti 11. kesäkuuta vahinkokatselmuksen Utsjoella (Angeli). Jäkälököissä todettiin vaurioita. Kristian Sarre osallistui Norjan viranomaisena.*
- *Korvausvaatimukset toimitettiin Norjaan elokuussa, jolloin myös Suomen ministeriölle tiedotettiin asiasta.*
 - *Korvausvaatimukset ovat yhteensä noin 20 000 euroa. Summasta noin 8 000 euroa koskee jäkälökövaurioiden korvauksia, ja loput koostuvat pääasiassa korvattavista työtunneista ja matkakuluista.*
- *Norjasta ilmoitettiin heinäkuussa yhdestä rajanylityksestä.*
 - *Tenon kunnasta, jonne suomalaisia poroja oli tullut Norjan puolelle 10-50.*
 - *Asiasta ilmoitettiin poroisäntä Ari-Heikki Aikiolle.*
 - *Tilanne lieene korjaantunut, koska siitä ei ole jälkeinpäin kuulunut mitään.*
- *Vahinkoilmoituslomaketta on päivitetty, ja Norjassa on uusi yhteyshenkilö. Myös Suomen puolelle on saatu uusi yhteyshenkilö Lapin poliisiin. Tästä on ilmoitettu Norjaan.*
- *Yhteistyö on aikaisempiin vuosiin verrattuna toiminut hyvin. Suomi kiittää hyvää yhteistyöstä.*

Norja

- *Oikein hyvä, että vastaamisaika ja yhteistyö toimivat.*
- *Korvausvaatimus on vastaanotettu, ja sitä käsitellään.*

Yleistä

Kommentteja Norjasta

Uutta valtiosopimusta neuvoteltaessa oli ajatuksena, että valtio maksaa toisen valtion esittämät vaatimukset. Samaan aikaan pidettiin tärkeänä sitä, että mahdollisuutta esittää takautumisvaatimus pystyttiin hyödyntämään sen ehtojen täyttyessä. Valitettavasti

takautumisvaatimusta koskeva määräys muutettiin siten, että vaatimus tuli osoittaa suoraan

poronomistajalle, eikä esimerkiksi siidalle tai paliskunnalle, mikä olisi ollut käytännössä yksinkertaisempaa.

Kyseinen sääntö johtaa käytännössä siihen, että on oltava hyviä todisteita, jotta voi varmasti osoittaa vaatimuksen oikealle poronomistajalle. Tämä tarkoittaa myös sitä, että norjalaiset poromerkit on tunnettava hyvin omistajan tunnistamiseksi.

Norjan puolelta halutaan nyt tehostaa seuranta lähettämällä merkit hyvin tuntevia henkilöitä varmistamaan omistajuus tilanteissa, jolloin porot kerätään aitauksiin. Norjan puolella uskotaan, että tiiviimpi seuranta voi motivoida estämään rajanylityksiä.

Komissio pyytää sihteeristöjä laatimaan tulevia rajanylityksiä ajatellen suunnitelman tilanteisiin, joissa poroja kootaan aitauksiin ja/tai erotetaan. Tavoitteena on norjalaisten viranomaisten osallistuminen niihin tulevalla talvikaudella. Tämä on välttämätöntä, jotta saadaan tarpeeksi perustellusti arvioitua, voidaanko hyödyntää mahdollisuutta hakea korvauksia takautuvasti.

Kommentteja Suomesta:

Suomen puolella ollaan yhtä mieltä Norjan puolen kanssa ja osallistutaan mahdollistamaan se, että poronomistaja saadaan tunnistettua. Suomi on myös valmis muuttamaan tämän noottienvaihdolla, jos se on tarpeen.

Kommentti edelliseen: Se ei ole mahdollista, koska Norjassa oikeus hakea korvauksia takautuvasti on lakisääteinen samalla sanamuodolla kuin sopimuksessa. Tämän seurauksena jouduttaisiin muuttamaan itse valtiosopimusta.

Vedtak: Kommisjonen tar fremstillingen og kommentarene til etterretning.

Sekretariatene skal sammen utarbeide en plan for kommende grensekryssinger i situasjoner hvor norsk rein tas i gjerdet og det gjennomføres skillinger.

Päätös: Komissio merkitsee asian esittelyn kommentteineen tiedoksi.

Sihteeristöt laativat tulevia rajanylityksiä ajatellen yhdessä suunnitelman tilanteisiin, joissa norjalaisia poroja kootaan aitauksiin ja erotellaan.

193/24 Vedlikeholdsrapportering / Kunnossapitoraportointi

a) Hva er gjennomført av vedlikehold siden siste møtet

b) Prioriterte vedlikeholdspunkter til det kommende året

a) Mitä kunnostustoimia on suoritettu edellisen kokouksen jälkeen

b) Tulevan vuoden priorisoidut huoltokohteet

Finland

Presentasjon av tilsyns-, vedlikeholds- og større restaureringsarbeid i 2024 og 2025.

Anskaffelse av gjerdemateriell (stolper) har vært gjenstand for to ulike tvister, noe som har medført forsinkelser i planlagt gjerdearbeid.

Prioritering av natur- og miljøhensyn – et fellesprosjekt med grensemyndigheten, ATV-sti til Paatsjoki.

Den finske staten bygger/fornyser grensegjerdet mot Russland, og derfor må reingjerdetraseen på noen steder flyttes for å sikre at det nye gjerdet fungerer som det skal.

Norge

Presentasjon av tilsyns-, vedlikeholds- og større restaureringsarbeid i 2024 og 2025. Tilsyns- og vedlikeholdsavtalene (flerårige med faste tilsyn og oppdrag) skal etter planen ferdigstilles snart og anbudet legges ut.

Sperregjerde mellom reinbeitedistrikt 9 og 13 nesten ferdigstilt, kun cirka 2 mil gjenstå. Arbeidet ferdigstilles sannsynligvis i 2025. Det er forventet at gjerdet bidrar til å minske grensekryssinger.

Norge prioriterer reingjerdarbeidet mot Russland tilnærmet slik som tidligere. Foreløpig ikke noen konkrete avklaringer om noen annet statlig gjerdarbeid ved grensen.

Suomi

Vuosien 2024 ja 2025 tarkastus- ja huoltotöiden sekä suurehkojen kunnostustöiden esittely. Aitamateriaalin (tolppien) hankinta on johtanut kahteen riita-asiaan, mikä on aiheuttanut suunniteltujen aitatöiden myöhästymisen.

Luonto- ja ympäristönäkökuilmien priorisointi, yhteistyöprojekti rajaviranomaisten kanssa, mönkijäreitti Paatsjoelle.

Suomen valtio rakentaa/uusii Venäjän rajan vastaista raja-aitaa, minkä vuoksi poroaitalinjaa on joissakin kohdissa siirrettävä uuden aidan toimivuuden varmistamiseksi.

Norja

Vuosien 2024 ja 2025 tarkastus- ja huoltotöiden sekä suurehkojen kunnostustöiden esittely. Tarkastus- ja huoltosopimukset (monivuotiset sopimukset, vakiomääräiset tarkastukset ja toimeksiannot) ovat valmistumassa pian, ja kilpailutusta ollaan aloittamassa.

Paliskuntien 9 ja 13 välinen esteaita on lähes valmis, jäljellä on vain noin 20 km:n osuus. Työ valmistuu todennäköisesti vuonna 2025. Odotuksena on, että aita auttaa vähentämään rajanylityksiä.

Norja priorisoi töitä Venäjän rajan vastaisella poroaidalla lähes samaan tapaan kuin aiemminkin. Toistaiseksi konkreettisia selvityksiä muusta valtiollisesta aitatyöstä rajalla ei ole.

Vedtak: Kommisjonen tar presentasjonene til orientering.

Päätös: Komissio merkitsee esitykset tiedoksi.

**c) Henvendelser fra reindriften angående konvensjonsgjerder /
Yhteydenotot kentältä sopimusaitoihin liittyen**

Ikke noen nye henvendelser / Ei uusia yhteydenottoja.

d) Rapportering om behov for særskilte tiltak / Erityistoimenpiteiden tarveraportointi**Gjerdeløsning Halti**

Viser til tidligere diskusjoner, og til vedtak i sak 184/24 d. Når Norges delegasjon startet å arbeide med saken, kom det frem opplysninger som medførte endringer i planene om å legge frem et forslag om endret gjerdetrase over Halti. Dette ble kommisjonen orientert om sist sommer. Det vises til brev fra 03.07.2024.

Planen nå er å forbedre gjerdet langs den eksisterende traseen. Den aktuelle gjerdetraseen er cirka 3,1 km, og går fra Lagosjohka til Håldibákti. Dette oppdraget er blitt lyst ut som offentlig anskaffelse, og det er arrangert en helikopterbefaring med kvalifiserte konkurransedeltakere. Konkurransen avsluttes i starten av desember, og evalueres kort tid etterpå. Målet er å få et gjerdet som fungerer etter sin hensikt og som bygges slik at det også reduserer fremtidige vedlikeholdskostnader. Arbeidet utføres i løpet av barmarksesongen 2025.

Haltin aitaratkaisu

Aikaisempiin keskusteluihin ja asiassa 184/24 d tehtyyn päätökseen viitaten: Norjan valtuuskunnan aloitettua asiaa koskevan työn kävi ilmi tietoja, jotka johtivat muutoksiin suunnitelmissa esittää muutettua aitalinjaa Halti-tunturin yli. Komissiolle kerrottiin asiasta viime kesänä. Tässä viitataan 03.07.2024 päivättyyn kirjeeseen.

Nyt suunnitelmassa on parantaa nykyistä aitalinjaa myötäilevää aitaa. Asiaan liittyvä aitalinja on noin 3,1 km pitkä, ja se kulkee Lagosjohkasta Håldibáktiin. Toimeksiannosta on tehty julkinen kilpailutus, ja päteville tarjoajille on järjestetty katselmus helikopterilla. Kilpailutus päättyy joulukuun alussa, ja sitä arvioidaan pian tämän jälkeen. Tavoitteena on saada tarkoituksenmukaisesti toimiva aita, joka rakennetaan niin, että se samalla pienentää tulevia huoltokustannuksia. Työ suoritetaan sulan maan aikana vuonna 2025.

Vedtak: Kommissjonen tar redegjørelsen til orientering.

Päätös: Komissio merkitsee selvityksen tiedoksi.

Ledergjerder ved tollstasjon, E8 Kilpisjärvi

Norge orientere om at arbeidet er sluttført slik som vedtatt i sak 184/24d. Det ble ordnet ledergjerder (ca 300 m) og 2 nye ferdselsporter. Det ble også ordnet elvekryssinger. Dette gjelder følgende steder: Čoahppejohka, Sáđgejohka og Buolvirjohka.

Tulliaseman kohdalla olevat ohjausaidat, E8-tie, Kilpisjärvi

Norja tiedotti, että työ on valmistunut asiassa 184/24 d päätetyn mukaisesti. Luotiin noin 300 metriä ohjausaitaa sekä kaksi uutta kulkuporttia. Samalla saatiin järjestettyä myös jokien ylityksiä. Tämä koskee seuraavia paikkoja: Čoahppejohka, Sáđgejohka ja Buolvirjohka.

Vedtak: Kommissjonen tar redegjørelsen til orientering.

Päätös: Komissio merkitsee selvityksen tiedoksi.

Mallaområdet og området rundt Treriksrøysa

Grunnet manglende økonomiske og personellmessige ressurser har ikke helhetsløsningen for dette området blitt prioritert. Norge kommer tilbake til saken senere.

Mallan alue ja alue kolmen valtakunnan rajapyykin luona

Alueen kokonaisratkaisua ole priorisoitu puutteellisten taloudellisten ja henkilöstöressurssien vuoksi. Norja palaa asiaan myöhemmin.

Vedtak: Kommissjonen tar orienteringen til etterretning.

Päätös: Komissio merkitsee katsauksen tiedoksi.

**194/24 Oppfølgingspunkter fra tidligere kommisjonsmøter /
Komission aiempien kokousten perusteella käsiteltävää**

- a) Strekningen mellom Angeli og Gamle Karigasniemi, prosessen i henhold til reingjerdekonvensjon artikkel 24. / Angelin ja Vanhan Karigasniemen välinen osuus, aitasopimuksen 24 artiklan mukainen prosessi**

Informasjon – dialog med grunneierne

- Et informasjonsmøte ble arrangert i Karigasniemi i mai. En del grunneiere var til stedet, og en del var med digitalt.
- Umulig å få tak i alle grunneiere – de er spredt overalt i verden, får ikke tak i adresse til alle, mange dødsboer.
- Dette vil være utfordrende også i fremtiden når det blir arrangert offentlige høringer.
- Etter informasjonsmøtet tok mange kontakt med myndigheten. Det typiske var at man ønsket å vite hvordan gjerdet vil se ut akkurat på deres område. Dette ble besvart generelt.

Undersøkelser - utredninger

- Det ble gjennomført en naturutredning og en arkeologisk utredning i sommer.
- Gjerdetraseen og vedlikeholdsområdet har en bredde på 4-5 meter, men naturutredning vurderte noe bredere område i tilfellet man bør flytte på gjerdet eller gjøre andre endringer.
- Antakelsen var at det finnes gamle boplasser, bygninger mv. langs elvedalen, der mennesker har bodd i hundrevis av år. Dette vil påvirke gjerdetraseen og gjerdets plassering.
- Rapportene av utredningene vil bli ferdigstilt og levert til forvaltningen innen utgangen av januar.
- Strekningen ble digitalisert med koordinater i sommer, noen steder må digitaliseres på nytt til sommeren.
- De samiske reinbeitedistriktene forening (Saamelaispaliskunnat ry) er blitt konsultert.

Oppsummering

- Oppsummert er dette utfordrende og vil bli kostbart. Totalkostnaden for prosjektet forventes å overstige 1 mill. euro i følge estimat, dersom prosjektet vil bli realisert slik planene er per nå.

Tiedotus ja vuoropuhelu maanomistajien kanssa

- *Toukokuussa Karigasniemellä järjestettiin tiedotustilaisuus. Osa maanomistajista oli läsnä, osa osallistui etäyhteyksin.*
- *On mahdotonta tavoittaa kaikki maanomistajat: heitä asuu ympäri maailmaa, kaikkien osoitteet eivät ole tiedossa, monia kuolinpesiä.*
- *Tämä tulee olemaan haasteellista myös tulevaisuudessa, kun ollaan järjestämässä julkisia kuulemisia.*
- *Tiedotustilaisuuden jälkeen monet ottivat yhteyttä viranomaisiin. Tyypillisesti haluttiin tietää, miltä aita tulee näyttämään juuri heidän alueellaan. Tällaisiin kyselyihin vastattiin yleisellä tasolla.*

Tutkimukset ja selvitykset

- *Kesällä toteutettiin sekä luontoselvitys sekä arkeologinen selvitys.*
- *Aitalinjan ja huollettavan alueen leveys on 4–5 metriä, mutta luontoselvityksessä arvioitiin hieman leveämpää aluetta siltä varalta, että aita tulisi siirtää tai tehdä muita muutoksia.*

- *Oletuksena oli, että pitkin jokilaaksoa on vanhoja asuinpaikkoja, rakennuksia jne., joissa ihmiset ovat asuneet satojen vuosien ajan. Tämä vaikuttaa sekä aitalinjaan että aidan sijoittamiseen.*
- *Selvityksistä laaditut raportit valmistuvat ja ne toimitetaan hallinnolle tammikuun loppuun mennessä.*
- *Kesällä osuus digitoitiin ja merkittiin koordinaatein, jotkin paikat tulee digitalisoida uudelleen seuraavana kesänä.*
- *Saamelaispaliskunnat ry:tä on konsultoitu.*

Yhteenveto

- *Yhteenveto on, että työ on haastavaa ja siitä tulee kallista. Hankkeen yhteiskustannukset tulevat nousemaan arvion mukaan yli miljoonaan euroon, mikäli hanke toteutetaan nykyisten suunnitelmien mukaisesti.*

Vedtak: Kommissjonen tar redegjørelsen til etterretning.

Päätös: Komissio merkitsee selvityksen tiedoksi.

b) Reingjerde på norske side i Tanadalen / Norjan puolella Tenon laaksoa oleva poroaita

Gjerde på norske side er nesten ferdig. Det mangler enda ledergjerder (avventes med dette til endelig krysningspunkt fra finsk side er avklart). Det er ikke heller laget løsning over elva og det må bygges cirka 1 km gjerde ved Itkkonjårga.

Norjan puoleinen aita on melkein valmis. Ohjausaidat puuttuvat vielä (odotetaan, että lopullinen ylityskohta Suomen puolelta selviää). Myöskään joenylitysratkaisua ei ole tehty, ja Itkkonjårgan kohdalla aita on rakennettava noin kilometrin verran.

Vedtak: Kommissjonen tar redegjørelsen til etterretning.

Päätös: Komissio merkitsee selvityksen tiedoksi.

c) Teknisk spesifikasjon for konvensjonsgjerde / Sopimusaidan tekniset määräykset

Teknisk spesifikasjon for konvensjonsgjerde er signert av alle kommisjonsmedlemmene. Det kan nå henvises til dette dokumentet i ulike sammenhenger.

Kaikki komission jäsenet ovat allekirjoittaneet sopimusaidan tekniset määräykset. Nyt asiakirjaan voidaan viitata eri yhteyksissä.

Vedtak: Kommissjon tar dette til orientering.

Päätös: Komissio merkitsee asian tiedoksi.

d) Status felles kartdatabase / Tilannekatsaus – Yhteinen paikkatietoaineisto

Nibio har tillagt en tegnefunksjon til felles kartdatabase, jf. sak 185/24c. Dette er blitt testet i Finland og i Norge, og brukerne er fornøyde med funksjonaliteten. Nibio har forespurrt om det er behov for et valg om «slett alle objekter». Dette anser testbrukerne ikke som nødvendig. Kommissjonen er enig i dette.

Kostnader er innenfor den vedtatte rammen. Nibio har opplyst om at det er påløpt utgifter for 53 500 NOK til nå.

Nibio on lisännyt yhteiseen paikkatietoaineistoon piirustustoiminnon, vrt. asia 185/24c. Toimintoa on testattu sekä Suomessa että Norjassa, ja käyttäjät ovat tyytyväisiä siihen. Nibio on tiedustellut, onko tarvetta lisätä valinta "Poista kaikki piirrosobjektit". Koekäyttäjien mielestä tämä ei ole tarpeellista. Komissio on tästä samaa mieltä.

Kustannukset pysyvät niille asetetuissa puitteissa. Nibio on ilmoittanut, että kuluja on tähän mennessä muodostunut 53 500 Norjan kruunua.

Vedtak: Kommissjonen tar orienteringen til etterretning. Kommissjonen anser tegnefunksjonen som funksjonell slik den foreligger. Det er ikke behov for å tillegge valget «slett alle objekter». Norsk sekretariat gir denne tilbakemeldingen til Nibio.

Päätös: Komissio merkitsee katsauksen tiedoksi. Komissio katsoo piirrostoiminnon toimivan sellaisenaan. Ei ole tarvetta lisätä valintaa "Poista kaikki piirrosobjektit". Norjan puolen sihteeristö välittää tämän palautteen Nibiolle.

195/24 Neste kommisjonsmøte / Komission seuraava kokous

Vedtak: Neste møtet blir 1.-2.april 2025 i Utsjok. Tirsdag 1.april møte med reineiere fra begge siden og en eventuell befarng. Kommisjonsmøte onsdag 2.april.

Päätös: Seuraava komission kokous pidetään 1.–2. huhtikuuta Utsjoella. Tiistaina 1. huhtikuuta järjestetään kokous molempien puolten poronomistajien kanssa sekä pidetään mahdollinen katselmus. Komission kokous pidetään keskiviikkona 2. huhtikuuta.

196/24 Eventuelt / Muut asiat

Forslag til arbeidsbeskrivelse – Flytting konvensjonsgjerdet

Norge har utarbeidet et forslag til arbeidsbeskrivelse i situasjoner det tas initiativ om flytting av konvensjonsgjerdet jf. vedtak i siste kommisjonsmøte (sak 184/24 d).

Bra at fremgangsmåten nå foreligger i skriftlig form, og blir mer strukturert. Det kan dog være at det blir vanskelige å få saker til kommisjonsbehandling grunnet krav om nøyere vurdering av begrunnelser og grundigere saksbehandling i forkant av kommisjonsbehandling. Men dette trenger ikke å være en ulempe.

Hensikten med denne arbeidsbeskrivelsen fra norsk side er at det må ligge grundige vurderinger til grunn for å flytte gjerde. Andre interesser, f.eks. grunneierne og vernemyndighetene, har en stor oppmerksomhet hva vi gjør i dette arbeidet, og hvordan vi gjør arbeidet. Formålet er å få til en god og ryddig prosess slik at fordeler og ulemper med flytting blir synliggjort.

Betraktninger om grunneiere burde få mulighet å ta initiativ for flytting av gjerdet. Grunneierne har sterke interesser og bør hensyntas, samtidig kan det føre til mange ønsker om små flyttinger. Dette er ikke ønskelig. Dokumentet kan endres når man har fått testet fremgangsmåten, og fått praktiske erfaringer om bruken. Når det gjelder grunneiernes interesse, kan kommisjonsmedlemmene ta saker opp til behandling på vegne av grunneierne dersom dette vurderes som hensiktsmessig.

Kommisjonen ønsker å gjøre følgende endringer i innholdet:

- Avsnitt «Prinsipper om angivelse av arealer» flyttes oppover i dokumentet, og plasseres etter avsnitt «Rettsgrunnlag».

- Under avsnittet «Behandling av anmodning om flytting av gjerdet» endres teksten. Kommisjonen ønsker å bli orientert om en slik henvendelse ved neste kommisjonsmøte og beslutter i møtet når saken skal tas opp til behandling.

Dokumentene sendes til tolkene for oversettelsessjekk.

Ehdotus työnkuvaukseksi – Sopimusaidan siirtäminen

Norja on laatinut ehdotuksen työnkuvaukseksi, jota käytettäisiin silloin, kun tehdään aloite sopimusaidan siirtämisestä viime komission kokouksessa tehdyn päätöksen mukaisesti (asia 184/24 d).

On hyvä, että työnkuvaus on nyt saatu kirjalliseen muotoon ja siitä on tehty entistä järjestelmällisempi. Voi kuitenkin olla hankalaa saada asioita komission käsiteltäväksi, sillä perusteluja on arvioitava entistä tarkemmin ennen käsittelyä komissiossa, ja asioita on käsiteltävä perusteellisemmin. Tämän ei kuitenkaan tarvitse olla haitaksi.

Norjan puolella työnkuvauksen tarkoituksena pidetään sitä, että aidan siirtämiseen tarvitaan perinpohjaisia arvioita. Muut sidosryhmät esimerkiksi maanomistajat ja suojeluviranomaiset, seuraavat tarkkaan, mitä komissio tekee ja miten se tekee työtään. Tavoitteena on saada aikaan hyvä ja selkeä prosessi, niin että aidan siirtämisen hyvät ja huonot puolet tulevat näkyviin.

Tarkastelussa on, tulisiko maanomistajien saada mahdollisuus tehdä aloitteita aidan siirtämiseksi. Maanomistajilla on vahvoja intressejä, ja heidät tulee huomioida. Samaan aikaan tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa monet toivovat pieniä siirtoja, mikä ei ole toivottavaa. Asiakirjaa voidaan muuttaa, kun etenemistapaa on kokeiltu ja sen käytöstä saatu käytännön kokemuksia. Maanomistajien intressien osalta komission jäsenet voivat ottaa asioita käsiteltäviksi maanomistajien puolesta, mikäli sitä pidetään tarkoituksenmukaisena.

Komissio haluaa tehdä seuraavia muutoksia sisältöön:

- *Kappale Alueiden luovuttamisen periaatteet siirretään ylemmäksi asiakirjassa, ja se sijoitetaan kappaleen Oikeusperusta jälkeen.*
- *Tekstiä muutetaan kappaleessa Aidan siirtopyyntöjen käsittely. Komissio haluaa, että sitä tiedotetaan tällaisesta pyynnöstä seuraavassa komission kokouksessa, jossa päätetään, milloin asia otetaan käsiteltäväksi.*

Asiakirjat lähetetään tulkeille käännöksen tarkastusta varten.

Vedtak: Kommisjonen vedtar arbeidsbeskrivelsen slik den foreligger etter ovennevnte endringene er blitt gjort og oversettelse er blitt kvalitetssjekket.

Päätös: Komissio hyväksyy työnkuvauksen sellaisenaan yllä mainittujen korjausten jälkeen ja kun käännöksen laatu on varmistettu.

Oppnevning av ny kommisjon fra 1.1.2025

Proessen i gang i begge land og en ny kommisjon oppnevnes av i henholdsvis Landbruks- og matdepartementet (Norge) og Poliststyrelsen (svensk begrep til poliisihallitus). Også i Finland er Landbruks- og skogsdepartementet involvert i oppnevningen. I Finland er myndighetens rolle i dette arbeid (politi) fortsatt uavklart. Stor sannsynlighet at finsk delegasjon vil bli endret.

Landbruks- og matdepartementet har foreløpig ikke avklart representantene for den nye kommisjonen, men Landbruksdirektoratet fortsetter å ha sekretariatsfunksjonen. NRL vil bli kontaktet slik at NRL kan foreslå sin kandidat inn i kommisjonen.

Uuden komission nimeäminen 1.1.2025 alkaen

Prosessi on käynnistynyt molemmissa maissa. Uuden komission nimeää Norjassa maatalous- ja elintarvikeministeriö ja Suomessa Poliisihallitus. Suomessa myös maa- ja metsätalousministeriö on mukana komission nimittämisessä. Suomessa viranomaisen (poliisi) rooli tässä työssä on edelleen selvittämättä. On hyvin todennäköistä, että Suomen valtuuskunta tulee muuttumaan.

Norjan maatalous- ja elintarvikeministeriö ei toistaiseksi ole selvittänyt uuden komission edustajia, mutta Norjan maatalouden keskusvirasto jatkaa sihteeristön toimessa. Norjan poroelinkeinoa harjoittavien saamelaisien valtakunnalliseen liittoon (NRL) otetaan yhteyttä niin, että NRL voi ehdottaa omaa ehdokastaan komission jäseneksi.

Vedtak: Kommisjonen tar orienteringene til etterretning.

Päätös: Komissio merkitsee katsaukset tiedoksi.

Henvendelse fra Saamelaispaliskunnat ry

Viser til brevet Saamelaispaliskunnat ry (De samiske reindriftsdistriktenes forening) sendte til Landbruks- og skogdepartementet i Finland og Landbruks- og matdepartementet i Norge 12.09.2024. Flere av kommisjonsmedlemmene fikk kopi av dette brevet.

Finland orienterte om dette brevet, og ønsket å høre hvordan Norge tenker på tolkning av konvensjonen og om denne henvendelsen generelt. Saamelaispaliskunnat ry representerer de områdene hvor konvensjonsgjerdene befinner seg. Det er logisk å tenke at de er representert. Kunne et rådgivende medlem være et alternativ her. I Finland er det gode grunner å ha representanter fra de instanser som er representert nå. Dette henger sammen med administrering, organisering og bevillinger av arbeidet.

Begge land er enig i at i utgangpunktet setter konvensjonen ramme for antall representanter, og det er ikke på nåværende tidspunkt aktuelt å starte en prosess med endring av antall representanter fra det enkelte land i Kommisjonen. For Norge er det viktig at kommisjonen settes sammen slik at den faglig sett er best mulig ut fra de oppgaver og problemstillinger som behandles av kommisjonen. Det er viktig for Norge at en av deres representant kommer fra reindriftsnæringa og som har god kjennskap til reindriften ved grensen.

Saamelaispaliskunnat ry:n yhteydenotto

Viitaten kirjeeseen, jonka Saamelaispaliskunnat ry lähetti Suomen maa- ja metsätalousministeriölle sekä Norjan maatalous- ja elintarvikeministeriölle 12.9.2024. Useat komission jäsenet saivat kopion tästä kirjeestä.

Suomi tiedotti kirjeestä ja halusi kuulla, mitä Norja ajattelee valtiosopimuksen tulkinnasta ja tästä yhteydenotosta yleensä. Saamelaispaliskunnat ry edustaa alueita, joilla sopimusaidat sijaitsevat. On loogista ajatella, että yhdistys olisi edustettuna (komissiossa). Voisiko vaihtoehtona olla neuvoa-antava jäsen? Suomessa on hyviä syitä nimetä komissioon nykyisten tahojen edustajia. Tämä liittyy työn hallinnointiin, järjestämiseen sekä toimilupiin.

Molemmat maat ovat yhtä mieltä siitä, että valtiosopimus asettaa puitteet jäsenten määrälle, eikä tällä hetkellä ole ajankohtaista aloittaa prosessia, jossa muutetaan yhden valtion edustajamäärää komissiossa. Norjalle on tärkeää, että komissio asetetaan siten, että se on ammatillisesti katsottuna mahdollisimman hyvä käsittelemään sille annettuja ja esiteltyjä tehtäviä ja ongelmia. Norjalle on tärkeää, että yksi maan edustajista tulee porotalouden parista ja että tämä tuntee raja-alueella harjoitettavan poronhoidon hyvin.

Vedtak: Kommissjonen tar orienteringen til etterretning. Det er opp til Finland å håndtere henvendelsen fra Saamelaispaliskunnat ry.

Päätös: Komissio merkitsee katsauksen tiedoksi. Saamelaispaliskunnat ry:n yhteydenoton käsitteleminen on Suomen tehtävä.

Informasjonsskilt

(Dette ble tatt opp under sak 193/24, men noteres her for ordens skyld.)

Norge har laget et forslag for informasjonsskiltet som kan brukes i aktuelle steder langs gjerdetraseen. På skiltene står det informasjon om konvensjonsgjerdet på fire (4) språk, i henholdsvis norsk, finsk, nordsamisk og engelsk.

Finland har tidligere hatt skilter på sitt ansvarsområde med noe dårlig erfaring. Skiltene ble gjenstand for hærverk og ble da ikke fornyet. Men kommisjonen er enig om å teste skiltene på norsk ansvarsområde. Norske sekretariatet skal planlegge størrelsen, materialet og plasseringen av disse skiltene.

Tiedotuskyltit

(Tämä otettiin esille asian 193/24 yhteydessä, mutta merkitään järjestyksen nimissä tähän kohtaan.)

Norja on laatinut tiedotuskylttiehdotuksen, jota voidaan käyttää sopivissa kohdin pitkin aitalinjaa. Kylteissä tiedotetaan sopimusaidasta neljällä (4) kielellä: norjaksi, suomeksi, pohjoissaameksi ja englanniksi.

Suomen vastuualueella on aikaisemmin ollut suomalaisia kylttejä, mutta kokemukset niistä ovat huonoja. Kyltteihin kohdistettiin ilkivaltaa, eikä niitä ole uusittu. Komissio on kuitenkin yhtä mieltä siitä, että kylttien toimivuutta kannattaa kokeilla Norjan vastuualueella. Norjan sihteeristö suunnittelee kyltin koon, käytettävän materiaalin ja kylttien sijoittelun.

Vedtak: Informasjonsskiltene skal ferdigstilles og testes først i det norske ansvarsområdet.

Päätös: Tiedotuskyltit valmistetaan, ja niiden toimivuutta kokeillaan ensin Norjan vastuualueella.

**197/24 Oppsummering og avslutning av møtet /
Yhteenveto ja kokouksen päättäminen**

Møteleder gjennomgikk sakene kommisjonen har behandlet, samt konklusjonene og vedtakene i de ulike sakene. Disse omtales ikke nærmere her da det mest vesentlige, herunder vedtakene, er blitt nedskrevet under sakene.

Tolkene og deltakerne ble takket for vel gjennomført møte. Dette var siste kommisjonsmøte for den nåværende kommisjon, begge delegasjonene takket hverandre for arbeidet som er blitt gjort, og for et godt samarbeid under denne perioden.

Kokouksen puheenjohtaja kävi läpi komission käsittelemät asiat ja johtopäätökset sekä asioissa tehdyt päätökset. Niitä ei käydä tässä tarkemmin läpi, sillä olennaisin sisältö mukaan lukien päätökset, on kirjattu asioiden kohdalle.

Tulkkeja ja kokoukseen osallistujia kiitettiin hyvin pidetystä kokouksesta. Tämä oli nykyisen komission viimeinen kokous. Molemmat valtuuskunnat kiittivät toisiaan tehdystä työstä sekä hyvästä yhteistyöstä valtuuskuntakauden aikana.

Morten Floor

Hannu Linjakumpu

Johan Ingvald Hætta

Anne Ollila

Berit Marie Eira

Kirsi Huhtamäki

This documents contains 18 pages before this page

Dokumentet inneholder 18 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 18 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 18 sider før denne side

Detta dokument innehåller 18 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende